

Rakov Škocjan, Farovka, kamnita orodja, velikost 1:1

246

Naselje: Ratež

Občina: Novo mesto

Ime: Krevuški Boršč

Področje: A

Obdobje: starejša železna doba

Vrsta dela: 8

Na parceli št. 3641/13, k.o. Brusnice, je v gozdu ležala prva od 27 gomil večjega gomilnega grobišča, ki ga v literaturi poznamo pod imenom Brusnice. Gomila, v tlorisu okrogle oblike, s premerom 9 m, je bila v višino ohranjena do 1 m. V sredini je bil dobro viden vkop. Preraščal jo je mešan gozd.

Novembra 1992 smo opazili, da je lastnik na območju gomile opravil golosek. Ker je bilo to dejanje v nasprotju s smernicami občinskega odloka, s katerim je bila tudi ta gomila razglašena za kulturni spomenik, smo poiskali pomoč ustreznih inšpekcijskih služb.

Le-ti so nam pojasnili, da je lastnik delo opravil s potrebnimi soglasji občinskih organov, ki so soglasje izdali pred sprejetjem odloka o razglasitvi tega območja za kulturni spomenik. Odločili smo se še za obisk pri lastniku zemljišča. Skupaj s predstavnikom sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo ter predstavnikom sekretariata za družbene dejavnosti v občini Novo mesto smo lastnika opozorili na pomen arheološkega spomenika in na posledice, ki bi nastopile ob njegovem uničenju. Po tehtnem prepričevanju je lastnik pristal, da na območju gomil ne bo odstranil štorov in gomile ne bo uničil, zato pa bo dobil iz občinskih sredstev za kmetijstvo umetna gnojila in apno za izboljšanje zemlje.

V drugi polovici decembra 1992 je lastnik strojno odstranil gomilo, mi pa smo primer predali policiji.

Borut Križ

247

Naselje: Ravne

Občina: Velenje

Ime: p. c. sv. Duha

Področje: UA

Vrsta dela: 4, 5, 6, 7, 8

Pri sondiranju starejših zunanjih ometov na stenah cerkvene ladje p. c. sv. Duha smo v l. 1992 na vogalih odkrili poslikavo z vogalniki v rdeči barvi. Na novejših ometih prezbiterja, ki je bil zidan istočasno z la-

djo, nismo našli poslikave. Na starejših ometih zvonika, ki je bil prizidan k ladji, smo odkrili dve plasti baročnih poslikav. V prvi fazi so bile stene pobarvane v rumeni barvi, razen členitve, ki je bila poslikana v beli barvi. Druga plast baročne poslikave, ki je bila verjetno narejena ob obokanju ladje, je imela svetlo sivo barvano členitev na beli podlagi. V 1. pol. 19. stol., ko je bila nadzidana zakristija in preoblikovano okno na zvoniku, so cerkveno zunanjščino enovito pobarvali v svetlordečkasti barvi z belimi vogalnimi lizenami. Na omet naslikana ura na zvoniku, pod pločevinasto številnico, je bila odstranjena brez predhodnega sondiranja. Predloga za barvno rekonstrukcijo zunanjščine, ki bi ponazarjala stavbno-razvojne faze, župnijski urad Skorno pri Šoštanju, investitor obnovitvenih del, ni sprejel. Na vseh fasadah je ponovljena členitev iz sredine 19. stol. v beli barvi, osnovne površine pa v oker. Talni zidec je ostal neometan.

Bogdan Badovinac

248

Naselje: Razbor

Občina: Sevnica

Ime: ž. c. sv. Janeza Krstnika

Področje: UA

Vrsta dela: 8

V letu 1992 je bila obnovljena prvotna barvna členitev historicistično zasnovane zunanjščine ž. c. sv. Janeza Krstnika, ki je bila zgrajena l. 1868. Osnovne površine so barvane oker, členitev v beli barvi. Obnovitvena dela je financiral tukajšnji župnijski urad.

Bogdan Badovinac

249

Naselje: Renč

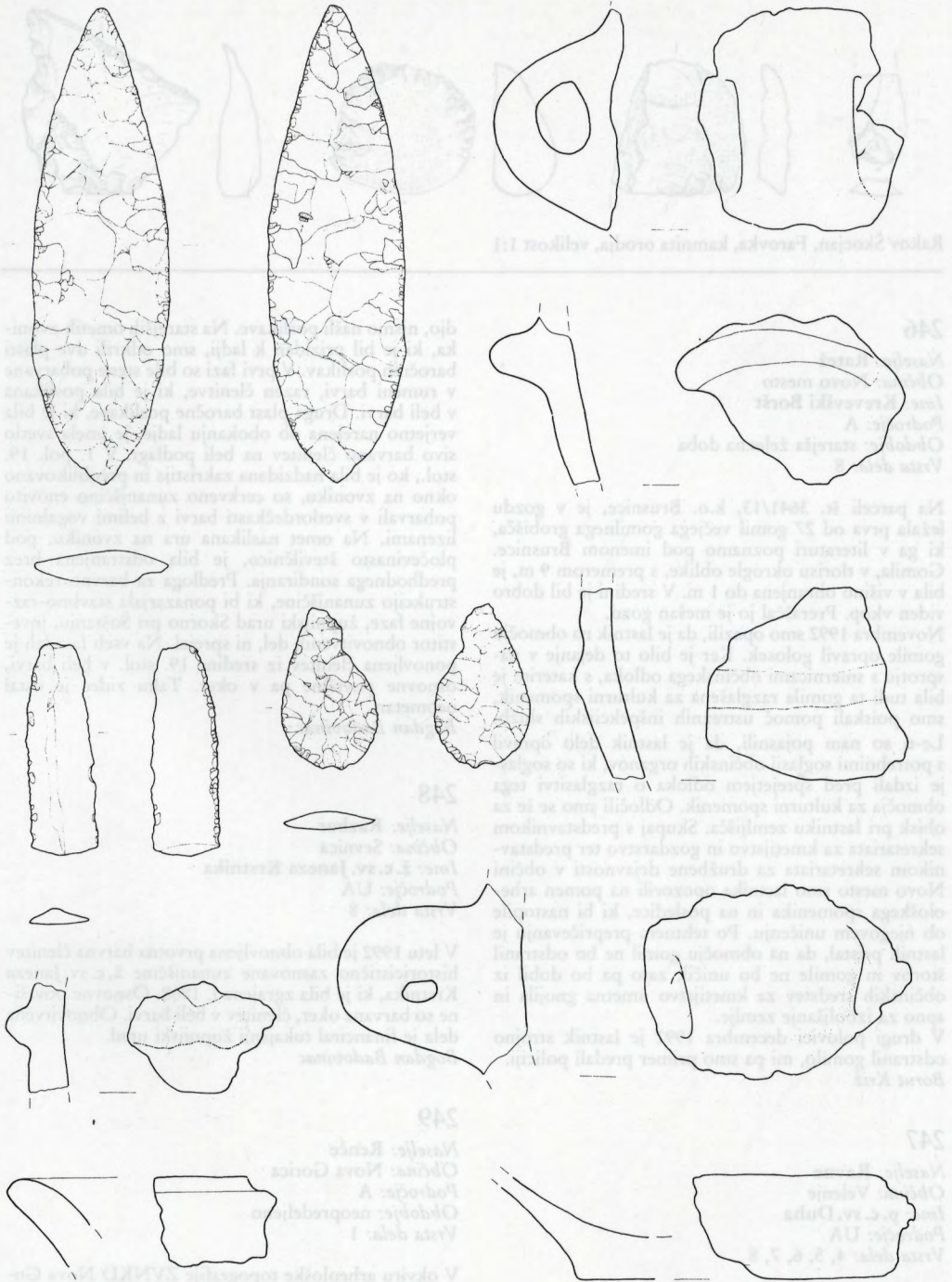
Občina: Nova Gorica

Področje: A

Obdobje: neopredeljeno

Vrsta dela: 1

V okviru arheološke topografije ZVNKD Nova Gorica sva študentki arheologije Kristina Kralj in Patricija Bratina pregledali področje Renč in okolice: od levega brega Vipave prek lapornatega Spodnjega vipavskega gričevja do roba kraške planote. Topograf-

Renče, glinokop Budališče, izbor najdb

ska raziskava ni dala pozitivnega arheološkega rezultata. Gre za predel, uničen s številnimi kavernami, obrambnimi jarki in lijaki granat iz I. svet. vojne. Le na zgornji ploščadi Mandrije in delno na južnem robu Dolgega brda južno od zaselka Žigoni (parc. št. 940/1, 941/2 k.o. Renče) je viden utrjen temelj večje pravokotne stavbe in ostanki ruševin stavbne arhitekture, med njimi tudi profilirani kosi. Po pripovedovanju naj bi tu stala cerkev sv. Izidorja, ob njej pa poletna rezidenca renških grofov. Sondažna izkopavanja niso bila izvedena, zato ostaja najdišče še neopredeljeno.

Patricija Bratina

250

Naselje: Rupa pri Kranju

Občina: Kranj

Ime: p. c. sv. Marije Magdalene

Področje: UA

Vrsta del: 4, 5, 6, 7

Na osnovi predhodnega sondiranja so bili odbiti ometi na celotnem objektu (na zvoniku še izredno trdni). Ob sondiranju je bila na zvoniku ugotovljena poslikava v grafitno sivi barvi v obliki vogalnikov in bordure pod strešnim napuščem, ter okoli lin in arkadnih odprtin v lopi v pritličju. Poslikave so bile rekonstruirane tudi na ostenjih gotskih oken na gotskem prezbiteriju (oker ton s črno belimi črtnimi delitvami ter na gotskem portalu v zahodni steni ladje. Manjši, slabo ohranjen fragment gotske freske (sv. Krištof?) je bil odkrit tudi na južni steni ladje nad zakristijo. Na ladji je bila rekonstruirana baročna poslikava s pasovi. Ometi Gradbincev Kranj, poslikave Mlinar in Planinc Tržič, sondiranje Nika Leben, Bernarda Jesenko-Filipič, risba Bernarda Jesenko-Filipič. Zavod (arh. Aleš Hafner) je izdelal tudi načrt za zasteklitev vhoda v zvonik, ki pa ni bila realizirana po načrtu.

Nika Leben

251

Naselje: Rupa pri Kranju

Občina: Kranj

Ime: pokopališče I. svetovne vojne

Področje: Z

Vrsta dela: 4

Na grobišču avstroogrskih vojakov iz I. sv. vojne je bila narejena geodetska izmera. Zavod je pripravil smernice in ureditveni načrt za grobišče. Akcijo urejanja vodi Krajevna skupnost v sodelovanju z Zavodom in pristojnim Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, Oddelkom za borbe in vojaške invalide.

Renata Pamič

252

Naselje: Ruše

Občina: Ruše

Ime: župnišče

Naslov: Gimnazijska 5

Področje: UA

Vrsta dela: 4, 7

V župnišču so zamenjali del stavbnega pohištva po načrtu ing. arh. Marlenke Habjanič in vežo tlakovali s fioritom, iz istega kamna so nove, baročne oblikovane stopnice.

Andreja Volavšek

253

Naselje: Ruše

Občina: Ruše

Ime: župna cerkev Matere božje

Področje: UA, R

Vrsta dela: 6, 7

V letu 1992 sta bila restavrirana oltarja v severni in južni kapeli, oba iz druge polovice 17. stol. Oltar sv. Križa je restavriral Lučka Falk. Sondiranje je pokazalo, da sta bili draperiji Marije in Janeza (poznogotski Križani je bil restavriran že pred leti) prvotno pozlačeni. Zaradi tega je bila odstranjena vrhnja plast srebra za lazurno poslikavo ter nanasena in spolirana nova pozlata.

Mehanično je bila odstranjena preslikava inkarnata, prvotni inkarnat pa utrjen in retuširan. Zaradi razjednosti od črvov je bilo uničeno akantno okrasje, ki ga je restavrador A. Blatnik na novo izrezal kot kopijo in pozlatal.

Enaka dela so opravljena na južnem oltarju, ki je pendant severnemu. Obema je bila vrnjena prvotna črna barva z modrimi nišami.

Andreja Volavšek

254

Naselje: Sanabor

Občina: Ajdovščina

Ime: Gradišče in c. sv. Danijela

Področje: A

Obdobje: negativno

Vrsta dela: 8

Vzhodno vznožje griča Gradišče in del zemljišča med cerkvijo sv. Danijela in Gradiščem sta bila letos spomladi strojno preorana in odkopana za izravnavo terena do sterilne plasti. Našli nismo niti najmanjše arheološke sledi, zato je vprašanje ohranjenosti na tem arheološkem najdišču zelo aktualno, tembolj ker vemo, da je tudi vrh Gradišča prekopan za rove in betonirane bunkerje (čas med I. in II. svet. vojno?). Lastniku smo vsaj prepričali postavitev gospodarskega poslopja!

Nada Osmuk

255

Naselje: Sela pri Višnji gori

Občina: Grosuplje

Ime: p. c. sv. Jurija

Področje: UA

Vrsta dela: 4, 5, 6, 7